

ВИСШИ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
011-6659	07-06-2022

ЧРЕЗ

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

**ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
СЪДИИТЕ ЗА ИЗБОР НА
ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ
СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ОТГОВОРИ

**от Красимир Димитров Лесенски – съдия в Районен съд Пазарджик,
кандидат за избран член за Висшия съдебен съвет от състава на съдиите
за свиканото на 18.06.2022 г. и на 25.06.2022 г. Общо събрание
за избор на членове на ВСС за съдийската колегия
на
поставените въпроси от Български институт за правни инициативи.**

Отговорът на въпросите следва последователността на задаването им и техния номер. За икономия на време не съм възпроизвел самите въпроси.

1. Не зная защо колегите от ВКС и ВАС не са решили да номинират свои кандидати за ВСС. За мое съжаление сред кандидатите липсват колеги и от апелативните съдилища. Надявам се, че не е заради това, че проблемите в системата не ги интересуват. В моята концепция съм посочил, че не смятам и нямам самочувствието, че мога да бъда техен представител в съвета, а още по-малко да се изживявам като техен ръководител. Все пак членове по право във ВСС са Председателите на ВКС и ВАС, което може да е аргумент в насока, че именно последните ще защитават интересите на колегите си от тези съдилища. Аз лично считам, че за да работи ефективно съдебният съвет и да решава адекватно

проблемите в системата, то следва в него да има представители на всички нива от нея. Подобен е хърватският модел на съдебна система, където съдиите, избирани от съдии, са седем (от общо 11 членове), като те са разпределени на квотен принцип, без членове по право – двама представители на върховните съдилища, един на апелативните, трима на окръжно ниво (у нас на това ниво са приравнени и административните, и военните съдилища) и един представител на районните съдилища. Считам, че именно към подобен модел на представителство следва да се стремим и ние, като той е много по-ефективен от регионално представителство по апелативни райони например. Затова, макар и съдия от районно ниво, аз приех да бъда номиниран за кандидат за член на ВСС.

2. Този въпрос няма еднозначен отговор. При всички случаи за ръководители на органите на съдебната власт следва да бъдат избирани съдии, които не само отговарят на посочените критерии в ЗСВ и Наредба № 1/2017 г., но и такива, които могат адекватно и отговорно да изпълняват своите функции на база на мотивите, които ги ръководят, за да заемат подобен пост. Важно е и дали се ползват с доверието на колегите си в съда. Едни по-подробни критерии в тази насока действително биха дали по-ясна представа за самите кандидати, но от друга – и в момента множество съдилища години наред са без избрани административни ръководители, като причините за това са различни, но е факт, че подобна позиция сега не е много атрактивна сред съдиите и поставянето на допълнителни критерии може да доведе до още по-голям отлив на кандидати в бъдеще. Положителното е, че по-подробни критерии и това дали даден кандидат отговаря на тях, пък ще ограничи съдийската колегия от възможността да взема неясни и немотивирани решения в тази насока при избора на председатели.

3. Считам и съм го изразил в своята концепция, че ВСС на първо място следва да зачита волята на общите събрания на съдиите при вземане на решения, касаещи тяхната дейност, включително и избор на административни ръководители, а тогава, когато по една или друга причина, не зачита тази воля, то следва да излага точни, ясни и подробни аргументи защо се случва това. В тази насока, ако бъде избран за член на ВСС, аз ще се стремя да излагам точно и ясно аргументите си защо

гласувам по определен начин, ще се опитвам да се придържам само в рамките на професионалния дебат и без лични нападки към колеги – съдии или членове на ВСС.

4. За мен основната функция на съдебния съвет е да осигури нормалното функциониране на системата. Ако съдебният съвет се проваля в тази си мисия, то неговото съществуване се обезсмисля. И тъй като много членове на съвета не осъзнават тази тежка отговорност, която носят и не се оттеглят доброволно в подобни ситуации, то аз считам, че следва да бъде предвидена процедура за отзоваване от общите събрания както на отделни членове на съвета, пряко избрани от съдии, така и дори на всички избрани членове от съответната квота.

5. По принцип не всичко, което обществото счита, е истина, особено, когато се касае за работата на съдебната система като цяло и това е в резултат не толкова на неразбиране, колкото на погрешно или тенденциозно поднесена информация. Вярно е, обаче, че ВСС понякога в своите заседания показва, че определени решения са взети предварително. Обсъждането на дадени въпроси извън заседанията на ВСС между отделни негови членове е нещо нормално (особено и когато се обсъждат по комисии), но вземането на решения следва да става в хода на заседанията, при излагане на ясни, точни и подробни мотиви защо се взема дадено решение. Посочих по-горе, че бих се стремил към това винаги да мотивирам ясно решенията си. Считам, че след вземането на решения, които представляват обществен интерес, то членове на съвета дължат ясни обяснения и на гражданите на достъпен за всички език, извън строгите юридически формулировки, за да придобие обществото по-голяма яснота защо се взема дадено решение.

6. Тъй като има голяма вероятност настоящият съдебен съвет да не се произнесе по така направените искания за освобождаване на Главния прокурор до изтичане на мандата, поради което този въпрос да остане за евентуален следващ състав на ВСС, за който аз съм кандидат, то на тази етап не бих дал отговор на подобен въпрос, който впоследствие да се тълкува като евентуална предубеденост.

7. И този въпрос според мен няма еднозначен отговор. Като дългогодишен наказателен съдия, аз считам, че много по-важно за един

наказателен съдия е да има натрупан житейски опит, не толкова юридически. В същото време считам, че подобно изискване за житейски опит към гражданските или административни съдии не е необходимо. В тази насока в много държави от Европа например е предвидено съдия да става лице, навършило определена възраст – например в Латвия навършени 25 години, в Словения – 30 години. Считам също така, че натрупаният юридически стаж (особено ако е само на хартия), не води задължително до повишаване качеството на кандидатите за съдии, съответно до повишаване качеството на правораздаването. В нередки случаи изискването за натрупан определен юридически стаж, особено ако трябва да е по-продължителен, всъщност лимитира кандидатите и води до там не най-подготвените и знаещите да се явяват на подобни конкурси. Всъщност всяко едно подобно условие, каквото е изискването за определен юридически стаж, води малко или много до ограничаване на конкуренцията и съответно не гарантира по-високо качество на правораздаването.

8. Категорично считам, че такива са необходими както по отношение на пълното разделяне на съда от прокуратурата, така и по отношение на съотношението в съдийската квота на съдиите, пряко избрани от съдии и на членовете, избрани от Народното събрание, което в момента не отговаря на международните стандарти. Посочих за пример по-горе Хърватия, където членовете на съдебния им съвет, избрани пряко от съдии са седем, като освен тях има двама университетски преподаватели – професори по право и само двама членове, избрани от парламента – един от управляващите и един задължително от опозицията, без изисквания за квалифицирано мнозинство. Не считам, че следва в съдебния съвет да има членове по право, както и мисля, че мандатите на тримата големи в системата следва да бъдат намалени на 5 години.

9. В концепцията си аз съм посочил, че предприемането на стъпки по отношение на реформата на съдебната карта и уеднаквяване на натовареността на съдилища по отделни нива, биха туширали напрежение между колегите във връзка с възнагражденията, поне по отношение на съдилищата от едно ниво. Защото за мен лично е напълно нормално съдиите от по-горните инстанции да получават по-високи

възнаграждения, защото последното не е функция само на броя на делата, които разглеждат и на времето, което им отнема. Проблемът е, че тази разлика в момента действително е много голяма и се явява основна причина за големия брой кандидати в конкурсите за повишаване. Периодичното увеличаване на възнагражденията на съдиите от районно и окръжно ниво без същото увеличаване в процентно отношение на заплатите на съдиите от апелативно ниво и върховните съдилища, ще доведе до постепенно намаляване на тази разлика, без да се увеличава бюджета на съдебната власт. Считам, че рангът също следва да играе основна роля при определянето на заплатите, а не толкова инстанцията, в която се правораздава с оглед намаляване на голямата разлика във възнагражденията, както и евентуално натрупаният стаж.

10. На първо място каквито и да е въведения в българската правосъдна система винаги са свързани със законодателни изменения, а Висшият съдебен съвет не само не е законодателен орган, но и дори няма законодателна инициатива. Нямам ясна идея за какви елементи от концепцията за общностния съд се има предвид във въпроса, поради което се затруднявам да дам по-конкретен отговор.

32. Не считам, че следва да се приема собствен Етичен кодекс на ВСС. В крайна сметка и сега има действащ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. Членовете на ВСС следва просто да ограничат дискусиите си до чисто професионален дебат, без лични нападки, които по никакъв начин не допринасят за решаването на проблемите, а само генерират скандали. Никой член на ВСС не е там в лично качество, а и дебатите са за обсъждане предимно на идеи и вземане на решения на база професионални критерии. Не считам и че предвиждането на санкции за подобно непрофесионално поведение са решение, защото в крайна сметка опира и до въпрос на лично възпитание, което не може да бъде придобито със санкции.

33. В един идеален свят (в който ние не живеем) общите събрания винаги биха взимали решения в полза на съдийската общност. Ако това беше така, аз със сигурност бих бил за засилване задължителността на решенията на общите събрания. Тъй като понякога тези решения не са в интерес на цялата общност, а на дадено мнозинство, то ние следва да имаме гаранции, че разполагаме с механизми да защитим и малцинството. Ето защо аз считам, че не следва да се въвежда определена задължителност на решенията на общите събрания. Това, което посочих по-горе е, че следва при всички случаи, когато тези решения на ОС не се зачитат, да се излагат ясни мотиви от ВСС защо това не се случва.

34. Съдебните помощници са съдебни служители, те не са съдии. В този ред на мисли и при тази законова уредба, на тях няма как да се възлагат допълнителни отговорности, защото има опасност тези отговорности да се смесят евентуално с отговорностите на съдиите, а редът за назначаване на едните и другите е различен и това следва да се отчита при изпълнение на функциите им.

Що се касае до това дали ВСС следва да има по-активна роля, когато става въпрос за промени в съдебната власт – да, следва да има подобна активна роля, но е факт, че при липсата на законодателна инициатива, това се свежда предимно до неформални срещи и контакти към момента, лишени от конкретни ангажименти. Това от своя страна води до подобни ситуации като приемането на решението за прилагането на Модел 4 например от ВСС. Прилагането на този модел е свързан с редица законодателни промени, включително и промяна на основните процесуални закони. На практика ВСС прие този модел със свое решение, което още не е отменено, но срещна отпор не само вътре в системата, заради промяната на родовата подсъдност на делата, но и сред представителите на законодателната власт, които обявиха, че не биха подкрепили подобни законодателни промени. Видно е, че всякакви собствени инициативи на ВСС, които опират до законодателни промени, трябва да бъдат съгласувани в крайна сметка и с другите власти – законодателна, изпълнителна, местни власти и т.н. В крайна сметка всички ние сме една държава и няма как подобни особено мащабни промени да се извършват без взаимодействието на всички власти помежду си. А конкретно, когато говорим за промени в съдебната система, гласът на гилдията следва да се чува най-силно, а негов изразител може да бъде само един активен ВСС.

06.06.2022 г.
гр. Пловдив

С уважение: Красимир Лесенски
/съдия при РС Пазарджик/